

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σελ. 1969/13-11-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία ἀσχολεῖται ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία ἀσχολεῖται ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.).

Κολλῆγοι καὶ σέμπροι

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐργάται καὶ ἐποχικῶς καὶ διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ διὰ τὸν χρόνον

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ἐργάται καὶ δοῦλοι ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ;

Ἐργάται καὶ νέαι ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐργάται καὶ τεχνῖται ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Μόρον με Τωίζου Κοίρον

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; 1824

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *τὸ σιδηρ. ἄροτρον ἀρ. 1900 μ. 1905 καὶ ἡ μηχανή ἀρ. 1930.....*

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ ;

Ἐχρησιμοποίησα το καλύτερο ἄρτρο
τὸ ὁποῖον ἤχραται. Σὺ θυγῶν.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2 5 8

3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1930 τοῦ Υπονοχίου

3) Μηχανή θερσίμου 1929

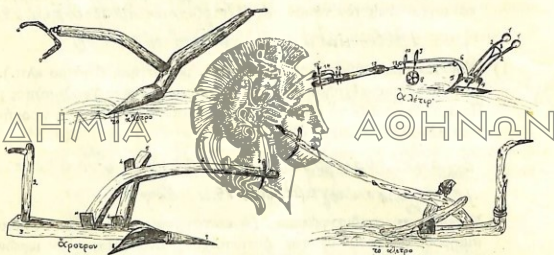
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ...1947.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

..Ξυλανασκευαστο... νηρ... κατ... τ. Γεν... τ. κατ...
..χειρ. ρ. φ. ν... ..

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰκνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνάτὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὄνι. Τὸ ὄνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... ἦτο... ἐκ... δι' ὅλα... τὰ... περὶ... διό-
τι... δι'... διέφερον... τὰ... περὶ... ἀλλὰ... ἔτι...
ὅλα... μίαν... μορφὴν...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

... καὶ π. σ. ρ. ὄνι.

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

... ἦτο... κατασκευασμένη... ἐκ... σιδήρου... καὶ... ἔφερε...
σπάθην... διὰ... καὶ... ἀνοίχαι... ἐξ... ὅταν...
ὅλα... διαβάρι... με... ἔτι... καὶ... ἔτι... χουρούνα.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

... Πριόνι, ἀρίδι, σκεπάρνι, ξυλοφάι

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *Ἄλλα μὲν μὲν ζῶα...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν; *ἔν. ἢ δύο ἀνάλογα π.χ. ἵππος...*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ὄχι... διότι... ἐχρησιμοποιοῦνται... ἀνεξαρτήτως...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ζεύλα*

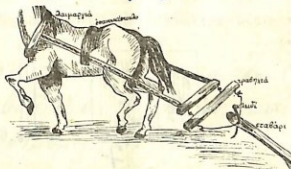
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *χάνεζος*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *1900*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

ὁδοδείκτης. ἢ ἀνταρτία, συνδέματα. π.χ. λουριά, καὶ διὰ χέλιον ἐξάρτημα μὲ τὸ ὀνόματι.

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὁποῖαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ τὸ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

[illegible]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας·

ὁ δὲ ἄνθρωπος - ἰδοὺ ἐκείνου - ἢ καὶ ἄρρενα
 τέκνα τῶν αὐτῶν καὶ ἰδοὺ αὐτῶν ἀρχαῖαν αὐτῶν γυναικάς

[illegible]

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

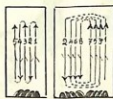
Μέ' τόν ἴδιον τρόπον αἱ καὶ διὰ τὰς ἑξῆς
ἀποστολὰς:

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Κατευθύνει τὰ ζῶα ὁ γεωργὸς μὲ τὰ σχοινία καὶ ὅσοι ἀγκύρες ἔχει ἐν ταῖς λαβραῖς τῶν ζώων καὶ ἐδόντων. αὐτὸν ἀνὰ τὴν ἀδόντην.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Επίσης... τίς αὐτομάτως... περιεφεραν...

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με το σημείον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὁργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὁργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανο τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς χωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σασιές, μεσδράδες
κ.λ.π.) ; *ἔχεντο με ἀγορίαν... Ἀντῶ... ἔχοντο*
ἰσ... ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο...
ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο... ἔχοντο...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ;

Exupijono. Lt. Anderson's.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται
ἄροτρον ; ... *ὄχι... ὑπάρχει... ἐν... μὲν... ἀπὸ τοῦ 1960...*

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (όροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμεραν). Δηλ. ή διάνοιξις τών αύλάκων μέ τόν ύνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

βαθιά και η διαπίστωση ανάλογα με το έδαφος επί
το π... καίτοι... βαθύ... εγ... η διαπίστωση...
Αναλογά δι' ή το όργανο εναντίον το άλλοι εγ... από την...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .. *ἔχ. ν. κ. γ. ο. ... ἔχ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...*

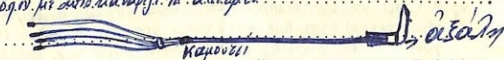
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...*

ἔ. χ. ἔ. ν. κ. γ. ο. ... κ. α. ... π. ρ. ἰ. ... ὁρ. φ. ὠ. λ. α. τ. α. ... π. ρ. ἰ. ... κ. α. ἔ. ... ὁρ. ὠ. α. λ. ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὁποία ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Με. ἐντ. ἀξόλη. ἐπ. π. 160.*

μέρες. ἐπ. καμουζαῖον. ἐκροδοτικόν. εἰδικρά. πάρα. σκήματι. 5. ὄρν. με' αὐτὸ. μαλάρια. π. ἀδελφ.

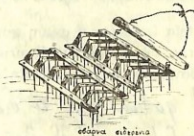
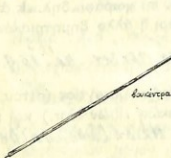
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Ἐξ. κ. 20. σβάρνισμα. μαλάρια. ἐπ. π. 160.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

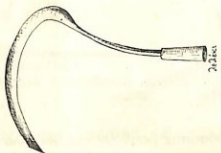
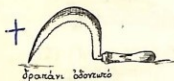
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 .. μέ' δρεπάνι... ὀδοντωτό... λείω... ἔτο... αἰ... ἐξ
 εἰ... παρὰ πάλιν... ἀξίτη... τὸ... ὁδοῦ... αὐτὴν... ἐκ...
 δι... ἐκ... ὁδοῦ.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Διά... νῆ... ὁδοῦ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....

ΑΘΗΝΑΝ.....

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Διά... ὁδοῦ... χόρτα...
 διὰ τροφὴν τῶν ζώων ἢ... ὁδοῦ.....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτή.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ... χειρολαβή... ἔτο... ἐκ... ὁδοῦ... αὐτὴν...
 δι... ὁδοῦ... ὁδοῦ.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *Ε. τοποθετούντο... Εξ- Εξ. και. Εκδάνωτο*

Α. Α. Α. Α. Α.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;

*Ε. ἐνδρίσαν. γυναῖκες. καὶ ἄνδρες. ἤρχοντο. δέ. καὶ
 γεωργηματίαι. θεριστάς. ἀνέκτους. ἔργα. καὶ...
 Καν. λιν. καὶ π. μεσογ. α.*

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν).

*Ε. ἐλ. ἀνών. καὶ. γεωργ. καὶ. ἔργων. αὐ. ἐργασ-
 τήρια. θερισταί. καὶ... 10%... αὐ. μερομίσθια. ἐργων
 αὐ. καὶ. χρῆμα. 2. ἀν. καὶ. αὐ. δέ. εἶδος. 8. δ. καὶ. δ. αὐ.
 αὐ. γυναῖκες. καὶ. 10. δ. καὶ. αὐ. αὐ. ἄνδρες.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ο. αὐ.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναὶ... Ἐπὶ τῆς καὶ... ἐκβάλλον... οὐδέποτε
ἔρχεται... ὁ... θερισμός.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν, σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦν... διαφορά... ὑποσημαίνει...
... ἡ... ἡ... ἡ... ..

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ φάσαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ἀκρόασις... ἐφ' ὅσον... ἡ... ἡ... ἡ...
... ἡ... ἡ... ἡ... ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

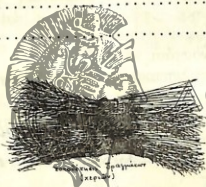
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐξέτερον... καὶ... ἔρχεται... ἡ...
... ἡ... ἡ... ἡ... ..
... ἡ... ἡ... ἡ... ..

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐδέκοντο... μὲ... δεματιῶν... ἡ... αἰ...
 ἔγριαχον... αἰ... ἡ... αἰ...
 ἔδ... δεμάτια... ἡ... αἰ...
 δ... αἰ... ἡ... αἰ...
 αἰ... ἡ... αἰ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

ἔδ... δεμάτια... ἡ... αἰ...
 ἡ... αἰ... ἡ... αἰ...
 ἡ... αἰ... ἡ... αἰ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....*Ὁρί. γεωμετρεῖται*.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ἐσυνήθιζτο... μάνει... δια... σανὸν... ἢ... βίκον...
καὶ... ἐξέρχεται... γιὰ... γυμνά... καὶ... καὶ... Μάϊον... ἐν...
ξηρῶ... μὲ... δρέπανον... ἐξυμνέται... ἐν... τὸν... ἔχειν...
καὶ... ἡ... ξύδαξις... ἐξένετο... ἐν... ἐν... ἀχυρῶν... ἐν...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο... μὲ... καὶ... δρέπανον... μετὰ... θοοία...
ἐν... καὶ... γιὰ... ἐν...
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....*

..........*δρέπανον*.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...φρον. ιδιότητων. 4. ἀνεγκύματα. ἀδελφία.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *ἔρχομαι... εἶδες*
Ἰουλιανὸν καὶ ἐνεδύακτον... εἶδες... Ἰαννῆν...

- 7) Εἶδη ἁλωνιδῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλ-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χῶματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέ-
δισμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ). *Χημικά διατάγματα με βιολογικὴν*

→ αλφόνι
→ βυρανοπαλάρι... παρί. βύχ. μέγ. 2η α. 28. 10. 20. 24

Ἰωάν. Οὐκ ἔστιν ἐν τῇ σκοτίᾳ, καὶ τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν τῇ σκοτίᾳ.

δ) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωναί· ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνος: καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). *Σημειωτ. γὰρ ἐργασίας αὐτῆς. Νῦν γὰρ ἀπύρην.*

μὲν ἰσχυρὴ. δίδωμι. ἀντιπρὸς. μέγα. ὠδὸν. ἑλθάναι. ἔτι. εἰς
 ἀρριπτόν. γὰρ. ἐκμετρίει. κορυφαίαν. καὶ. ἐκ. ἐξ-
 ἰσχυρὰ. καὶ. ἰσχυρὰ. καὶ. χεῖρα. ἡδυνά. καὶ. ἐκμετρίει.

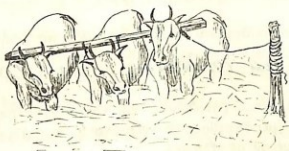
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνιοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

 ∂x_1

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἐποφάσει αὐτοῦ... καὶ καὶ καὶ... ἤρχει... ἀπὸ... καὶ...
 γρα... καὶ... ἐξ... καὶ... ἡ... ἐξ... καὶ...
 ἀ... ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περισφομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Παλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς ταῦτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ἑξήμισος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκροῦ τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἡ... ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... ..
 ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... ..
 ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... ..
 ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... .. ἡ... ..

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχι. με. ὁ ἥλιος μετὰ τὴν ἀνατολήν. πρὸ τοῦ
 μετὰ τὴν ἥλιου. 7. πρὸ μετὰ τὴν ἥλιου. πρὸ τοῦ
 ὁ ἥλιος. πρὸ μετὰ τὴν ἥλιου. μετὰ τὴν ἥλιου. 6. μετὰ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐκφυλισμοῦ. πρὸ τοῦ ξύλου. δι. πρὸ τοῦ
 μετὰ τὸν δι. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ
 πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ; ... Ναι, δι. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου.

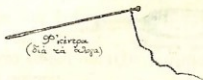
Ναι, δι. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλυνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ὁχι. Ναι, αὐτήν. πρὸ τοῦ ξύλου. πρὸ τοῦ ξύλου.
 μαμου. 61.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἁλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἁλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἥλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Δύο ἔχον τέ. ὀνομασία.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Ἐξέχοντες... ὀξείωμα.....

- 17) Ποῖοι ἁλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἁλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἁλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαβανὸν τὸν ἁλωνισμόν

Ἐν ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...
ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...
ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἁλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...
ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...
ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...
ἡ.δ.α. δ. ἡ.δ.α. δ. γεωργός... με. τοῦ... συγγενεῖς...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλῳνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

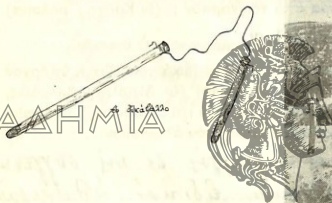
Επίκουρο... Εγ. αλ. χαράς α. πάλ. ο.ν. η.α.ν. γ.έ.κ.α.ν...

καὶ οὐκ ἐστὶν ἄλλος

Ξύλο καμουνιστό δια το κοσμάκιμα
μικρόν αμρόν διαμπεριανόν.

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

Το έργο ε'νός ούρου ούχνοδός, πόρος
των

- 21) Ποῦ ἐτοποθεοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχῶν ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἐπορεύοντες ἰκ. οὐδ' ἔχουα. ἐν τῷ β. π. α. ὡς
 ἔχουα διότι. καὶ. τὰ. ἐκείνου. π. α. τὸν. πρῶτον
 ἐν. τὰ. ἐκείνου. α. πρῶτος.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῳῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Q. X. 1.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Το 1528 ο Κορομυδάς ενταξάσθαι

β'. Δίχνησμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *ἐργαλεῖο: λειῶμα*

[illegible]

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίγνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

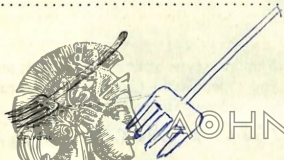
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔχῃ... σφάγια... ἐρίμηνες... καὶ... ἰσχυρὰ...
... λαμὰ... δακ... ἐκαστοδὲ... ἀποδοῖ... ἐγ...
... ἀποδοῖ...
.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

... μετὰ τὸ... ἀποδοῖ...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρες... δ... ἰδιοκτήτης... ἔργον... ἐκαστοδὲ... εἰδι-
... κων... ἀποδοῖ... ἐγ... ἀποδοῖ...
.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔχῃ... κόμματα... ἀποδοῖ... ἀποδοῖ...
... μετὰ... ἀποδοῖ... ἀποδοῖ...
... ἀποδοῖ... ἀποδοῖ...
.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Παλ. ἑχέκρο... δαύκαρον... ἑκατέκρο...
Α.Α.Δ. ἑκατέκρο... κινκ. δι' κοφίαν...

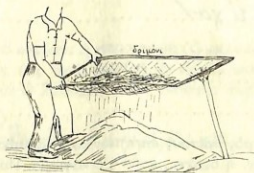
- 6) Ἐφ' οὗ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Διὰ τῶν δρυμονίων... Ἀπὸ τῶν ἑχέκρων
Α.Α.Δ. τῶν γύγλων...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

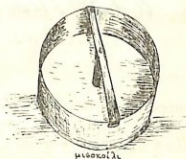
ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

...ὅ... μ.ι.β.ρ.ι... γ.ν... ἡ.ρ.ο... ι.ι... ο.μ.ά.δ.ε.ς.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γηφιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρά των δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

1) ὅ... πα.θ.α.δ.ιά.τι.κο.

2) ὅ... ἀ.γ.ρ.ο.φ.υ.λ.α.κ.ιά.τι.κο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

...εἰ.ν... ἡ.ρ.ο.ι.ν.α... ἀ.φ.τ.ά.ρ.ι.α.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Σὺδ' ἀχρῶνα... καὶ...
 ὑδακνέσαν... Τῶνος... ἤρα... συνήδως... Δίφρα...
 εἰς... καὶ... διὰ... καὶ... ..*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... ἐγένετο μετὰ τοῦ ἀλώνισμα... ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... οὐχι... ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῦν τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἀναμμα... φωτιάς... καὶ... Ἀποκριές... καὶ...
 κατὰ... τὴν... 33... Ἰαννῆν... (καὶ... ..)*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

*... καὶ... Ἀποκριές... καὶ... Κυριακὴ... καὶ... Ἀπο-
 κριν... καὶ... καὶ... Κυριακὴ... καὶ... Τυροσέρον...
 καὶ... καὶ... καὶ... Ἀποκριές... καὶ... Ἰαννῆν...
 6 μ.μ. καὶ κατὰ 23 ³⁰ ₃₀ ³⁰ ₃₀ καὶ κατὰ 9 μ.μ.*

- 2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

[illegible]

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

Καὶ ἀναβὰς... πρὸς τὸν... ἑρμῆος...
 ἔρτα... ἀνδρῶν... ἑρμῆος...

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; *Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

Ba' u dadi'a ra' i' eper za san. Omer
ur.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

[illegible]

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Этими дара дара дара дара
дара

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

[illegible]

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

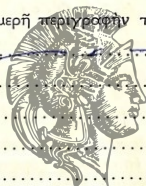
... *Καί... τὰ... 23... Πάλιν... καὶ... ἀποδοθέν...
ἐναντι... ἐξ... αὐτῶν... γυναικῶν... καὶ...
ἀποδοθέν... τὰ... ἐναντι... αὐτῶν... πρὸς...
τοὺς... αὐτοὺς... καὶ... ἐν... αὐτῶν... ἐξ... αὐτῶν...*

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

... *ὁμοίωμα... ἐναντι...*

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π ρ ό ς
Τό Κέντρον 'Ερεύνης τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας.

Ἀναγνωστοπούλου Ι4, Τ.Τ.Ι36

Ε ἰ ς Ἀ θ ῆ ν α ς

ὑποβάλλεται:

Ἡ Ἑρωτηματολόγιον δεόντως
συμπληρωμένον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Σκόλα Ὁρωποῦ τῇ Ι3-ΙΙ-Ι970

Ἡ ἀπόκρισις τῆς ὑπ'ἀριθ.4259/Ι3-ΙΟ-
1970 ἀπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων
Ἀττικῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς
ἐκδόσιν τῆν 21-11-70 καὶ ὑποβλήσιν αὐτὴν
συνημμένως. Τό ἀποσταλέν ἡμῖν Ἑρωτημα-
τολόγιον διὰ Γεωργικά Ἐργαεῖα καὶ κατ'
ἔθιμον Πύρος, δεόντως συμπληρωμένον,
διὰ τὰ καθ'ὑμᾶς.

Μ ε τ ᾶ τ ι μ ῆ ς

Ὁ Δ/ντῆς τοῦ τοῦ Σχολείου

Κοινοποιήσεις:

Κομ' Ἐπιθεωρητὴν Δημοτ.Σχολείων
Ἐκπαιδευτ.Περιφ. Ἀττικῆς.-

ΘΕΩΧΑΡΗΣ ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ